

Naturskyddsföreningen

NR 57 ÅR 2019

YSTADNATUR

Sommarens Naturkollo
Tema: *Biologisk mångfald*
Smultronställen i Ystads kommun

Innehållsförteckning

YstadNatur Nummer 57 År 2019

Ledare.....	3
Ystad kommuns miljöpris 2018 till Krageholms gård	5
Stilla flyter ån.....	8
Kabusa skjutfält.	10
Dag Hammarskjölds park – en naturupplevelse på cykelavstånd.....	11
Katastrofhjälp Fåglar Vilt.....	12
KFV - nybyggd utomhusvoljär.....	13
Kommungemensam satsning mot invasiva främmande arter.....	14
Naturkollo 2018	16
Verksamhetsberättelse 2018.....	22
Kallelse till kretsstämma.....	28

Redaktion: Bert Rydhagen, Lisbeth Borgström, Raija Lanas och David Altengård

Grafisk form: David Altengård, kontakt@dafoto.se

Omslagsbild: Naturkollo 2018. Fotograf: Peder Winding

Styrelse:

Sindre Magnusson <i>ordförande</i>	070 214 43 67	zindres@live.se
Raija Lanas <i>vice ordförande</i>	0700 44 78 16	raija.lanas@edu.ystad.se
Bengt Celander <i>sekreterare</i>	0709 299 588	celanderbengt@gmail.com
Börje Nilsson <i>kassör</i>	0735-42 52 27	hbn949@gmail.com
Lisbeth Borgström <i>ledamot</i>	0730 455 212	lisbeth.borgstrom@telia.com
Margareta L Nörregård <i>ledamot</i>	070 669 45 59	hage44@swipnet.se
Simon Lundin <i>ledamot</i>	0737 708 705	simonlundin@hotmail.se
David Altengård <i>ledamot</i>	0708 44 77 68	kontakt@dafoto.se
Bert Rydhagen <i>suppleant</i>	0706-599 672	rydhagen.bert@gmail.com
Kerstin Svensson <i>suppleant</i>	0708 69 11 11	kerstinharriet@gmail.com
Eva Karlsvård <i>suppleant</i>	-	familjenkarlsvard@bredband.net

Adress: NFY, c/o Bengt Celander, Öja Byaväg 95, 271 98 Ystad

Bankgiro: 199-5844

Organisationsnummer: 848000-8658

Webbplats: ystad.naturskyddsforeningen.se

Ordföranden har ordet

Tyck om naturen!

Om din katt dör i en olycka blir du självklart ledsen. Din och kattens relation kanske har byggts upp under många år och känslorna är starka, sorgen blir stor vid frånfälle. Jag gillar katter och jag blev av med min katt Arty för några år sedan. Blev överraskad av hur ledsen jag blev. Jag har också en mycket stark relation till naturen och då inte så där i största allmänhet. Jag gillar just den ängen, den skogsdungen, jag spanar efter grönbenan i grunda dammar på våren och jag hoppas få höra klockgrodor, nattskärror, se majnycklar och kattfot... Igenkänning, observation, kunskap, möten med djuren i naturen. År efter år. Det vackra, hur det låter, känslan när man vandrar på skogsstigen. Det skapar en nära och berörande relation till naturen. När exploateringsens dödande hand uttraderar det man gillar – då blir man oerhört ledsen. Saknas relationen till naturen, ja då bryr man sig inte alls.

Mitt eget intresse började vid 9 års ålder. Jag blev helt tagen av att det fanns så många olika och snygga arter av fåglar som man kunde lära sig att känna igen. Tror sångsvan var

först, sedan sothöna, därefter var jag fast. Inte för alla men för många så etableras intresset för naturen just då i 9-13 års ålder.

Det saknas idag en organisation i Naturskyddsföreningens närhet som väcker intresse för naturen i den åldern. Det var därför väldigt kul att kretsen vågade testa idén med ett Naturkollo. Med hjälp av god ekonomisk stöttning från Naturskyddsföreningen, Region Skånes miljövårdsfond och Sparbanken Syd gick det att skapa grundförutsättningar. Tack vare ett fantastiskt gäng av naturpedagoger och tillgången till Naturskolan Österlen blev genomförandet mycket lyckat. Det minst krävande var att få deltagare! Om hundra barn och ungdomar fick gå på Naturkollo varje år, vilken våg av engagemang vi skulle kunna skapa, inför framtiden! Nu har Naturskyddsföreningen i Ystad visat att det går och nu hoppas vi att andra tar efter. Kanske vill Naturskyddsföreningen Skåne (länsförbundet) ta över stafett-pinnen och återkommande arrangera Naturkollo?

forts. nästa sida

Den 6e utrotningsvågen

I Sverige finns det över 62 000 arter och globalt hamnar beräkningarna på allt mellan 2 och 150 miljoner! Mellan 1,4 och 1,8 miljoner arter har redan identifierats vetenskapligt. I Rödlista 2015 (för Sverige) har 4 273 av 21 600 bedömda arter klassats som rödlistade. Det är främst utarmningen av jordbrukslandskapet (särskilt betesmarkerna) och förvandlingen av skogar till ensartade trädodlingar som är orsaken till artutarmningen i Sverige.

Hur snabbt den globala artutrotningen sker är självklart mycket svårt att beräkna då själva referensvärdet är okänt. Följande fakta har hämtats från WWFs hemsida:

Den snabba förlusten av arter vi ser idag beräknas av experter att vara mellan 1000 och 10.000 gånger högre än den naturliga utrotningsgraden. Dessa experter beräknar att mellan 0,01 och 0,1% av alla arter kommer att utrotas varje år. Om den låga uppskattningen av antalet arter där ute är sann - det vill säga att det finns cirka 2 miljoner olika arter på vår planet då betyder det att mellan 200 och 2000 utrotningar sker varje år. Men om den övre uppskattningen av artantal är sant - att det finns 100 miljoner olika

arter som existerar med oss på vår planet - så blir mellan 10 000 och 100 000 arter utdöda varje år. Till skillnad från massutrotningshändelserna i geologisk historia är den nuvarande utrotningsutmaningen en för vilken en enda art - vår - verkar vara nästan helt ansvarig.

wwf.panda.org/our_work/biodiversity/biodiversity/

Jag tog fram miniräknaren och dividerade hundratusen arter med antalet timmar under ett år. Då fick jag fram siffran 11 arter per timma!

En slutsats man kan dra är att Naturskyddsföreningen behövs!

Ses ute i naturen!

*Sindre Magnusson
Avgående ordförande i
Naturskyddsföreningen Ystad*

Ystad kommuns miljöpris 2018 till Krageholms gård

”Krageholms gård har ett långvarigt engagemang inom vattenvård, miljöanpassat jordbruk och energiomställning. Gården är en föregångare och pionjär när det gäller att använda nya metoder för att bruka jorden på ett miljövänligt sätt. Sex dammar har anlagts med start 2005, vilket minskar övergödningen i våra vattendrag, men dammarna har också gynnat den biologiska mångfalden i form av ett rikare fågelliv. Gården producerar egen solel genom två solcellstak vilket kan inspirera andra att ställa om till förnybar energi.” (Kommunens motivering till priset)

Många, inte bara de speciellt fågelintresserade, har lagt märke till att ett vatten har skapats omedelbart väster om Krageholms slott. De fågelintresserade har stannat och noterat ett rikt fågelliv på de nya vattenytorna. Rariteter som ägrett-hägrar och de flesta änder har lockat till skådning. På de flacka stränderna har vadare hittat något att plocka. Att ta en sväng förbi Krageholm blev snabbt en rutin för många. Att Krageholms gods fick Ystads kommuns miljöpris för 2018 förknippades därför gärna med den nya våtmarken, men läser man motiveringen är det mer som har spelat in. Förutom

vattenvård nämns miljöanpassat jordbruk och energiomställning. För att få veta mer om vad som döljer sig bakom dessa ord har YN besökt Krageholm och fått en intervju med Christer Pålsson, inspektor på godset.

Miljöanpassat jordbruk

Lantbrukets miljöpåverkan är ett ofta debatterat ämne. De fisande korna har ju blivit välkända och vårt köttätande som en orsak till klimatförändring.

forts. nästa sida

För växtodlare är det läckaget av näringsämnen, kväve och fosfor, som via bäckar och åar leder till övergödning i haven, som måste åtgärdas. Helst bör inget finnas kvar i jorden när växten tagit upp sitt. Det ställer krav på när, var och hur näringen tillförs. Krageholm använder YARA N sensorteknik som sitter på traktorn och avläser klorofyllhalt och styr spridaren direkt vid överfarten som doserar så att inget sprids där det inte behövs. Inte bara maskinen som helhet styrs, varje enskilt munstycke i spridaren kan anpassa sig till grödans behov. Samma metod gäller vid spridning av bekämpningsmedel.

Delar av arealen har också ställts om till ekologisk odling, ca 10 % av Krageholms åkermark. Skördeåret 2019 är det vete och rödklöver som odlas.

Det moderna jordbruket kräver mycket maskinarbete och här finns plats för miljötänk. Att helt komma från fossila bränslen är ett mål för Krageholm. RME, rapsoljebaserat drivmedel, är det som används mest men även syntetisk diesel, HVO, förekommer, allt för att minimera utsläppen av växthusgaser.

Energiomställning

Byggnader med stora takytor i rätt väderstreck födde tanken på att utnyttja dem för solenergi. 2013 började monteringen på den första byggnaden och den gjordes av gårdens egen personal. 2017 var det dags för den andra längan och sammanlagt finns det nu 1272 kvadratmeter solceller.

Målsättningen för det första taket var 90 000 kwh/år och det har överträffats med 10 % varje år. Det andra taket har samma yta men har ca 20 % effektivare solcellsmoduler och har också producerat mer så målsättningen har uppfyllts med råge. På gårdens hemsida kan man följa produktionen av el timme för timme.

Vattenvård

Krageholmssjön är mottagare av dräneringsvatten från markerna runt sjön. Den får också restvattnet från reningsverket i Sövestad. Sjön avvattnas av Svarteån, som tömmer i Östersjön vid, just det, Svarte. Ett sätt att minska näringsläckage är att stoppa eller fördröja vattnets väg till havet. I våtmarkerna kan ske dels denitrifikation, nitrat omvandlas till luftkväve, dels sedimentering och upptag av växter. Man kan utnyttja

befintliga vatten, kanske fördjupa eller utvidga, eller skapa helt nya.

För markerna norr om slottet har Krageholm skapat två vatten i närheten av Vitestens gård, dit dräneringarna leds och får ett uppehåll. Sydöst om slottet finns en hussamling, Hamburg. Här har skapats tre vatten som tar hand om dräneringar från omgivande mark plus Sövestads reningsverk. Överskott leds till Krageholmssjön.

Slutpunkten är "Kontorsdämnet", det större vatten som skapats på tidigare åkermark omedelbart väster om slottet, det jag nämnde i inledningen. Vattnet här kommer från Svarteån, som efter att ha rundat slottet och fyllt på vallgraven, korsat vägen mot Bjäresjö för sin vidare färd mot havet. Allt åvattnet är det inte, en del måste gå i den gamla åfåran för att klara t.ex. fiskvandring. Inloppet är i det nordöstra hörnet, utloppet diagonalt

mitt emot – i det sydvästra – där det återgår i den gamla åfåran. Om det blir något vatten över, vilket inte har varit aktuellt denna sommar.

Naturvårdsingenjörerna har stått för planering och utförande av dammarna.

Så – det som blivit en magnet för fågelskådare med chans för fina fågelupplevelser – får nog ändå i första hand ses som en del i arbetet med att minska näringsbelastningen på havet.

Naturskyddsföreningen i Ystad gratulerar till priset.

Stort tack till Christer Pålsson som ställt upp och informerat om de olika åtgärderna och faktagranskat artikeln.

Bert Rydhagen

Smultronställen i Ystads kommun

Smultronställen kommer att bli ett återkommande inslag i YstadNatur. Läsarna får här lära känna kommunens närnatur. Naturupplevelser nära staden blandas med promenadtips kring kommunens mindre orter. Trivsamt natur runt husknuten kan vara välkänd för vissa men helt okänd för andra. Skicka gärna in dina egna tips till nästa nummer.

Stilla flyter ån

Ystadborna vandrar gärna längs havet och i Sandaskogen, men bara fem minuter med tåget till Köpingebro, kan man hitta en trevlig promenadstig längs med Nybroån. När man anländer till Köpingebro ser man Gema-livs framför sig och strax bakom affären går en väg, Åvägen, ner till ån. Olika årstider erbjuder olika sevärdheter.

Tidig vår blommar scillorna i blåa fält, doftviolerna finns spridda och ljusa rosa blommor av pestskräp sticker upp i mängder från den bruna jorden. Enstaka brandgula kejsarkronor och påskliljor har spridits från närliggande trädgårdar och etablerat sig längs stigen. Vårfåglar som talgoxe, nötväcka, koltrast och många fler

bjuder på sin sång. I maj kommer gök och näktergal.

Sommaren bjuder på sin blomsterprakt och även här har vilda blommor blandats med trädgårdens arter och tyvärr också med invasiva arter som kanadensiskt gullris och jättebjörnlöka, även om den senare har hållit sig på andra sidan ån. Längs stigen växer rikligt med långa björnbärsnår, riviga men goda. Pestskräpen har blommat färdigt och nu finns bara de stora (rabarberliknande) bladen kvar. Flertalet körsbärsträd, röda och mörka, bjuder på söta och många frukter. De växer nära de parkbänkar som är utplacerade längs ån, och här vill man gärna pausa på sensommaren. Det finns mycket att

Smultronställen i Ystads kommun

se och höra längs promenaden som slutar vid Vigs ängar med en praktfull allé av hamlade pilar. Den första och största av pilarna i allén, är ett håligt mulmträd. För den som gillar skalbaggar är denna ett tips eftersom många av våra sällsynta skalbaggar har detta som krav på sin livsmiljö. Gräsmattan eller ängen vid Vigs ängar är också fin sensommar och höst eftersom många örter blommar då. Tjugo meter efter ängen går det en cykel/gångstig till höger genom villakvarteren, längs med en lekplats och bollplaner. Har man barn med sig kan man lämpligen stanna och vila ett tag och försöka passa med tåget hem igen. Från lekplatsen tar det ca tio minuter att gå till stationen. Hela promenaden klaras lätt av inom en timme, men det beror naturligtvis på hur fort man går.

På hösten kan man njuta av violett benved, vintergrön buxbom, senblommande gul renfana samt lövträdens vackra färger. Fasan och gräsand är här skygga och flyr iväg hur tyst man än går. Vildsvin har ibland bitvis bökat upp stigen. Under hösten kan man även se havsöringen vandra upp längs ån. Man upptäcker dem lättast vid strömnackar eller grundare partier av ån.

Även vintern har sin tjusning med ljusa bårder längs ån av vinterståndare av gräs, men snö kan göra stigen svårvandrad. På naturskydds-föreningens hemsida kan man hitta spårstämplar av olika djur och det kan vara kul att med barn eller barnbarn försöka identifiera dessa när den första snön har fallit. Hundspår hittar man med största säkerhet, eftersom stigen är en trevlig runda även för våra fyrfota vänner.

*Text och foto
Raija Lanås*

Smultronställen i Ystads kommun

Kabusa skjutfält

Knappa milen österut från Ystads tätort finner du tystnaden och ensamheten på Kabusa skjutfält i kontrast mot stadens brus.

Om du går österut från Nybrostrand så ser du i fjärran Kåsebergaåsen, bildad under istiden. Allt du då ser åt öster är Natura 2000-område och Naturreservat, dvs dess natur är starkt skyddad p g a de sällsynta växter och och djur som finns i denna säregna och strandnära natur.

Redan i februari kan man här få höra de första lärkorna och det dröjer inte länge förrän storspoven och andra flyttfåglar gör entré. Kabusa är ett smultronställe även för fåglar och fågelintresserade!

Allt eftersom årstiderna flyter förbi ändras landskapets färger när de olika växterna avlöser varandra. En speciell tjusning är det att vandra över strandängarna i juli när gulmåran doftar och färgen lyser tillsammans med blodnävens.

I maj blommor tusentals orkidéer i sankmarken söder om Kabusagården

tillsammans med smörblommor, gökblomster m fl.

Området är väl besökt av naturvänner som vill njuta av områdets skönhet och följa dess utveckling. Listan med rara, rödlistade och fridlysta växter och djur är lång.

Området ägs av staten. Skötsel och skydd utförs av Försvarsmakten och Fortifikationsverket enligt en skötselplan (ÖMAS). På området bedrivs även projektet SandLife. Betet utarrenderas.

Datum för skjutövningar på fältet anges på nätet och på skyltar vid ingångar till fältet. Under sommar-månaderna kan man ströva fritt med kopplad hund.

Välkommen ut i en underbar natur!

Kerstin Svensson

Smultronställen i Ystads kommun

Dag Hammarskjölds park – en naturupplevelse på cykelavstånd

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol? Blåvingar, snabelsvärmare, tätelsmygare? Smådopping, rörhöna, kärrensångare? Lövgroda, klockgroda, ätlig groda? Vart ska vi åka för att få uppleva allt detta? Dag Hammarskjölds park har allt detta – och mer därtill.

Från Kristianstadsrondellen till Malmörondellen på norrsidan av Dag Hammarskjölds väg sträcker sig denna naturpark med stora gräsytor, småvatten, dungar och buskridåer. Här finns utrymme för mycket av det som inte får plats i dagens rationella jordbrukslandskap. När parken skapades har mycket av floran sått in men tack vare att den finns kommer fåglar och insekter. Just nu, november, är kanske mångfalden inte så stor, men i mars börjar hästhovarna blomma och sedan kommer allt, slag i slag, får jag bara nämna min favorit brudbröd, fram till höstens spänstiga morotsfröställningar och olvonbär.

I vattnen norr och väster om vattentornen häckar gråhakedopping, Ystads kommunfågel, och i de mindre vattnen ute i parken kan finnas smådopping och rörhöna. De kan vara svårare att få syn på än gråhaken, som gärna ligger och visar upp sig. Klockgroda finns i de flesta vattnen, lövgroda har tyvärr gått tillbaka men finns, och i år hörde jag ätlig groda, en art på frammarsch västerifrån. På sensommar-höst kan man på sen kväll se stora starflockar samlas för övernattning i vassar.

Historiskt intresserade kan här uppleva hur det svenska landskapet såg ut före skiftena. Åkrarna låg vid byarna tänk - Öja och Källesjö. Landskapet i övrigt var allmänning. Här vallade byns "herar" boskapen utom på vissa ställen med bra gräsväxt, där betet inte gick på förrän efter slåttern. (Läs Hemsöborna.)

forts. nästa sida

Vatten fanns i de flesta svackor i landskapet. Små dungar med olika träd för de behov man hade av bränsle och virke för bygge, redskap m.m. Här släpptes svinen på hösten för att äta sig feta på ollon (Linné: Skånska resan). Bärande träd och buskar - hassel, äpplen, krikon, körsbär - i brynen.

Jag vågar påstå att Dag Hammar-skjölds park på sikt kan vara en av de

viktigaste investeringar Ystad gjort. Välkommen!

Parkering finns vid Karlssons dammar och Folkestorpsvägen. För cyklister finns tunnlar under D H:s väg på flera ställen.

Bert Rydhagen

Katastrofhjälp Fåglar Vilt

KFV – Katastrofhjälp Fåglar Vilt – har vi presenterat förr i YN, men eftersom det hänt saker kan det vara dags för en uppdatering. KFV Ystad har gått ihop med KFV Simrishamn och bildat KFV Skåne Sydost. Anledningen till samgåendet var egentligen en tråkig historia. Kort beskrivet: KFV Ystad sökte tillstånd hos Naturvårdsverket NV, för en ny anläggning, den gamla var utdömd. NV hade vid den tiden en policy att djur ska klara sig själva; skadas de eller är undernärda ska de självdö eller avlivas. Vi fick inget tillstånd. Eftersom vi redan hade ett samarbete med Simrishamn var det ett naturligt steg att gå samman – om vi inte ville lägga ner helt. Tyvärr hade vi under tiden tappat några av våra

medlemmar som inte kände sig motiverade när inget fanns att göra.

Det betyder inte att det inte finns något att göra. Så känner Du att skulle vilja göra en insats – ta kontakt! NV har ändrat policy och blir vi några i Ystad kan vi kanske hitta en lokal och få en filial till Simrishamn. Tveka inte att höra av Dig!

Bo Olsson (0702 960 930)

Bert Rydhagen (0706 599 672)

KFV - nybyggd utomhusvoljär

I somras invigde vi – KFV Skåne Sydost – vår nybyggda utomhusvoljär på en gård utanför Gärsnäs där en av föreningens rehabiliterare bor. Anläggningen är vederbörligen godkänd av Naturvårdsverket och Länsstyrelsen. Det är en stor voljär – längd 15 m, bredd 3 m och 3,6 m höjd – och med ett väderskydd i ena enden om ca 2 m med tak och täckta sidor. Den blir ett bra komplement till den anläggning som vi har ett stycke från hamnen i Simrishamn. Dit flyttade vi i början av 2000-talet och byggde med förenade krafter om de tre rummen till en riktigt bra rehanläggning.

I takt med att vi blev mer kända och därmed fick fler skadade fåglar insåg vi att vi behövde en större utomhusvoljär där vi kunde låta lite större fåglar, speciellt rovfåglar, flygträna och samtidigt observera deras utveckling innan de återfick friheten.

I Skåne är det bara KFV Skanör som också har en stor utomhusvoljär så även andra KFV-föreningar är välkomna att utnyttja vår voljär – förutsatt att vi själva inte har någon fågel inne.

Den första fågeln som tog voljären i anspråk var en duvhök som under de första dygnen satte skräck i traktens råkor tills de ”upptäckte” att den inte utgjorde något hot – den kom helt enkelt inte ut! Efter någon tid återfick den friheten och försvann.

En del av vår verksamhet består också i att hålla beredskap för att kunna

delta i tvättning av oljeskadade fåglar. I augusti i år gick en riktigt stor båt (fullastad med bilar från Fjärran Östern) på grund utanför Västervik. Ansvarigt befäl fanns inte på bryggan utan fartyget seglade i full fart på undervattensklippor och slet upp halva skrovet. Som tur var fanns det inte mycket fågel i området utan KFV Oskarshamn klarade av de fåtal fåglar som var drabbade. Så vi slapp denna gång att åka iväg med våra saneringsvagnar och upprätta en tvättanläggning utanför Västervik/Oskarshamn.

Det är ett antal år sedan vi i Ystad genomförde en större tvättövning och det är kanske dags för en ny övning? All kunskap måste underhållas och övas och det finns kanske fler som är intresserade i dag t.ex. nyinflyttade.

Bo Olsson

Kommungemensam satsning mot invasiva främmande arter

Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald, och i takt med ett fortsatt ökat resande, tilltagande handel mellan länder och accelererande klimatförändringar, ser problemet ut att i framtiden öka kraftigt. Kommunerna i sydöstra Skåne – Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla och Ystad – har bestämt sig för att genom ett gemensamt LEADER-projekt börja ta sig an utmaningen tillsammans, och hoppas därmed kunna åstadkomma bättre och mer varaktiga resultat.

Genom den EU-förordning som kom 2015, och den medföljande förteckningen på arter av unionsintresse, ökade medlemsländernas möjligheter att effektivt hantera problemet med invasiva främmande arter påtagligt. Nu gavs utrymme för att lagstifta och få upp frågan på agendan på ett helt nytt sätt. I Sverige har det visserligen tagit lång tid att få den nationella lagstiftningen på plats, men från och med 1 augusti 2018 är all typ av innehav, spridning, förökning, utbyte och liknande av invasiva arter som finns i EUs förteckning förbjudet. Har man exempelvis jätteloka eller sidenört (två arter som finns i listan) på sin fastighet, är man skyldig att vidta åtgärder mot dessa.

Om vi ska ha en möjlighet att på allvar minimera spridningen av invasiva växter och djur måste emellertid insatser mot dessa på något sätt samordnas, både i det stora och i det lilla. Grannar som har drabbats av invasiva arter behöver enas om att gemensamt ta bort dem för att undvika att det sprids vidare och gör arbetet lönlöst. Detsamma gäller mellan kommuner som till exempel delar avrinningsområden och vattendrag. Insatser nedströms blir förgäves om inte invasiva växter uppströms hanteras. Som ett första steg mot en kommunöverskridande samordning i sydöstra Skåne har kommunerna i regionen nu startat ett gemensamt LEADER-projekt. Syftet är att ta fram en effektiv samverkans-

modell som hjälper kommunerna i deras åtagande och som engagerar och involverar andra aktörer såsom markägare och intresseorganisationer. Projektet ska också presentera en tidsplan för hur arbetet bör läggas upp under kommande år och förorda vilka arter som bör prioriteras.

En ytterligare viktig del av projektet är att det ska bidra till att höja medvetenheten om invasiva främmande arter och få igång engagemang i frågan. Vi har mycket att vinna på att allmänheten lär sig mer om problemet och dess omfattning och att exempelvis villaägare vidtar åtgärder som minskar spridning av dessa arter. Pengar investerade i att förebygga spridning och etablering av en ny art är egentligen den allra mest resurs-effektiva bekämpningen. När en art väl fått fäste skenar kostnaderna för begränsning och - om möjligt - utrotning ofta iväg. I samband med medvetandegörande och informationsarbete gentemot allmänheten har också projektet en viktig uppgift i att tydligt koppla kampen mot vissa utpekade arter med dess verkliga bakomliggande målsättning - att skydda och stötta den inhemska biologiska mångfalden och våra unika och sköra ekosystem och biotoper. I ljuset av en sådan

djupare förståelse kan exempelvis bete som bekämpningsmetod, som på längre sikt både kan få bort vissa invasiva arter och tydligt gynna hotade inhemska arter, vara mer intressant att arbeta med än kortsiktiga lösningar som får bort det oönskade men som också skadar annat växt- och djurliv.

Projektet skall lämna sitt strategiförslag och sin slutrapport under maj 2019.

*Text och foto
Erik Rosenblad*

Kiviks hamn. Peder Winding

Naturkollo 2018

Naturkollo - fem dagars äventyr i naturen genomfördes 7-12 augusti på Naturskolan Österlen av Naturskyddsföreningen Ystad. Syftet var att testa intresse och metodik för genomförande av ett försök med naturkollo där målgruppen är 9-14 år. I sydöstra Skåne saknas Fältbiologerna eller likvärdiga organisationer med nära knytning till Naturskyddsföreningen. Natursnokarna finns i flera av kretsarna men har en yngre målgrupp. Då vi vill se ett växande engagemang hos barn och unga - framtidens kretsaktiva - har vi ansett att naturkollo var en strategiskt betydelsefull satsning. Då resultatet blev lyckat har vi därtill förhoppningen att fler ska ta efter.

Förberedelser

Tankarna kring ett naturkollo hade sin upprinnelse i behovet av att nå nya målgrupper och skapa för-
yngning. Vi gjorde lite efterforskningar inom kretsen vad gäller intresse för Natursnokarna. Vi fick ej något napp. Generellt brukar förutsättningarna vara goda när det gäller finansiering av satsningar på barn och unga, inte minst om det har koppling till natur och miljö. Att formulera grundkonceptet var ej svårt. Det finns en hel del naturpedagogisk kunskap i kretsens styrelse.

Deltagare

Antalet deltagare uppgick till 24. Åldersfördelningen var som följer: Nio 10 åringar, fem 12 åringar och lika många 13 åringar. Fyra var nio och en var 12 år.

Naturpedagoger

Vi lyckades engagera ett perfekt naturpedagogiskt team. Utöver god pedagogisk och social förmåga så var de duktiga på att samarbeta och jobba självständigt med förberedelser och genomförande. Ledarnas goda förmåga att samspela och leda deltagarna var en avgörande positiv faktor. Ledarna arvoderades,

se under rubriken ekonomi. Att hitta rätt naturpedagoger som skulle kunna ställa upp helt ideellt skulle ej ha varit realistiskt. Det ska dock sägas att ersättningen var okej men knappast fullt ut marknadsmässig ersättning för all den tid som gick åt.

En kort presentation av ledarna, inklusive kretsens representant:

- Therese Johansson, Naturpedagog, Österlens Naturskola (f 91)
- Peder Winding, Biologistuderande, fältbiolog och konstnär. Mycket god artkunskap (f 92)
- Fia Pellas, Natursnokarna Österlen (Österlens Naturskyddsförening), friluftssamordnare, naturguide (f 84)
- Andrea Göök, Verksamhetsledare, Österlens Naturskola (f 83)
- Isabella Normark, Miljövetare, miljöstrateg (f 91)
- Sindre Magnusson, ordförande Naturskyddsföreningen Ystad, Sindre har lång erfarenhet av att arrangera exkursioner, läger och evenemang som riktar sig till barn och unga. Arbetar med pedagogisk innovation inom natur och kulturarv.

forts. nästa sida

Genomförande

Här kommer en beskrivning av hur det var dag för dag. Texten är författad av ledarna. Huvudsakligen genomfördes det planerade programmet. Ett antal saker inträffade dock vilket påverkade vad som var möjligt att genomföra och inte. Ett genomförande i verkligheten är alltid mer komplext jämfört med ett aldrig så perfekt schema. Då flera ledare svarat individuellt, så blir det lite upprepningar i texten och en del av texten blir i jag – form.

Det finns många saker att lära inför framtida naturkollo och en del av detta framskymtar i redovisningen som följer men sammanfattas också under rubriken: Sammanfattning och rekommendationer.

Dag 1, introduktion, lekar, 4-kamp och film.

Lära känna ledarna och varandra - lekar i skogen. Lagom med aktiviteter och en trevlig inledning! Det kändes som att barnen fick lära känna oss ledare och varandra på ett trevligt och avslappnat sätt. Lite rörigt vid incheckningen av barnen. Vi måste se till att vi har en korrekt uppdaterad lista med kontaktuppgifter till alla föräldrar – detta bör fixas på förhand, med personnummer men

även telefonnummer till föräldrarna (alla uppgifter fanns med i listor som mailats ut, förf anm men viktigt att se till så att senaste versionen också är printad). Filmkvällarna var mycket uppskattade. Vi poppade popcorn och barnen fick själva vara med och välja vilken film de ville se. Alla ville inte kolla film så vissa ledare gick iväg och gjorde andra aktiviteter med dem.

Dag 2, hajk. Vandring från naturskolan till naturum, via topparna, rastängen och alkärret.

Lagom tur att gå från naturskolan till naturum, barnen var trötta då det var väldigt varmt ute. Speciellt roligt och uppskattat för barnen att komma upp på utsiktstopparna. Svårt att hålla ihop gruppen. Kan vara bra att skriva i beskrivningen av lägret att vi kommer göra dagsutflykter i varierad terräng, så barnen är beredda på en vandring. Mycket olika fysiska förmågor, vissa ville gå mycket snabbt och vissa väldigt långsamt. Vi löste det genom att alla ledare var utspridda med olika mindre grupper, och sedan väntade vi in varandra.

Dag 3, vattentema. Håvning vid havet, mikroskopering, spaning vid dammarna i nationalparken.

Håvningen och mikroskoperingen var jätteuppskattade! Vid håvningen

visades ett stort intresse och fascination. Barnen ville inte gå upp när det var dags att avsluta. När det kommer till dammarna så var de fyllda med andmat, vilket gjorde det lite svårt att fånga barnens intresse – men väldigt varierande från ena gruppen till den andra. Viktigt att ha än mer tydliga alternativ om intresset svalnar. Till mikroskopering hade mer förberedelsetid behövts – tekniken strulade en del.

Dag 4, fågeltema. Håslövsängar, kika i tubkikare, spana efter fåglar i fågeltornet, gammalt storkhägn i Viby. Fladdermus spaning på kvällen med detektor.

Trevlig utflykt, det blev mycket lek och pyssel kring fågeltornet. Barnen undersökte vattenbrynet, kohagen och ängarna. Några av barnen klagade över åksjuka, men resan gick bra. Att åka till Kristianstad var lagom långt och blev ett skönt avbrott från naturskolan. Lite bättre pejl på fågelställe/tydligare fokus på arter/skådningen hade varit bra även om det nu blev lite både lek och fågel/art/naturfokus. Besök vid storkgård hellyckat. Fladdermusspaning var ett spännande inslag, de verkade tycka att det var spännande att spana efter fladdermössen och lyssna i detektorerna i mörkret.

Dag 5 insektssafari, spaning efter småkryp med håvar och insektssug. Bygge av insekshotell och fjärilspyssel. På kvällen naturdisco.

Småkrypsletandet var uppskattat, men dom äldre barnen var inte så intresserade av pysslandet. Väldigt kul fokus med många barn som ”gick in” för att hitta småkryp. Än bättre förberedelser kring småkryp och de olika grupperna vi kan tänkas hitta hade förstärkt fokus på art/grupp/natur. Discot var mycket lyckat och blev en tydlig final på lägret. Vi dansade, gick limbo, åt popcorn ute i naturen. Många barn var väldigt exalterade över diskot och det fick vi höra mycket gott om i efterhand.

Dag 6, utställning och hämtning

Utställningen fanns på Naturskolans innergård, där hade vi samlat olika stationer med vad vi gjort under kollo. Det fanns bland annat en del med vadarstövlar och håvar, fågelholkar som de målat och sedan fick ta hem, en del med pyssel och en stor planch som de ritat. Vi lyckades inte riktigt engagera barnen i utställning utan det blev mer att barnen vandrade runt en kort stund med sina föräldrar, men överlag var det en fin avslutning på lägret.

forts. nästa sida

Till nästa gång kanske man kan öka kreativiteten ytterligare med uppvisningar för föräldrar, sånger, teater etc. Vi avslutade samlat i en cirkel där alla fick berätta någonting de tar med sig från kollo, och gjorde raketerna tillsammans.

Naturfalken

Naturskyddsföreningen testar för närvarande ett nytt märke som heter Naturfalken (ett slags analogi till Simborgarmärket men med naturtema). Det är ett förslag till märke som har tagits fram av Naturskyddsföreningen på nationell nivå. Den som vill erhålla ett märke ska kunna peka ut 10, 20, 50 eller 100 arter. Den som försöker ta märket kan antingen välja arter själv eller försöka med de arter som ett event erbjuder. På de lägre nivåerna krävs inte exakt art, vilket typ/kategori (måsk istället för skrattmåsk etc) av fågel eller blomma får också godkänt. Testet anpassas till deltagarnas intresse och vilja. Det viktiga är att trigga igång ett intresse för djur och växter på ett lekfullt sätt.

Naturfalken användes löpandes i slutet av lägret. Peder och Isa samsades om att examinera barnen. Det var väldigt uppskattat och barnen var stolta! Vi skulle kanske ha börjat tidigare med märket, det blev en lång

kölista i slutet av lägret. Nackdelen med Naturfalken var att det var något personalkrävande. En ledare som bara ägnade sig åt ett barn i taget. Å andra sidan tror vi att barnen uppskattade att få fullt fokus från endast en ledare. Naturfalken fungerar sannolikt bäst i slutet av kollo, då har ju deltagarna hunnit lära sig en hel del. Än mer "kul" artfokus hade varit bra, när det gäller Naturkollo som helhet. Det småkrypsbingo som delades ut var ett exempel på hur det går att på kul och inte skolmässigt sätt lära barnen arter/artgrupper.

Ekonomi

Det var relativt enkelt att ordna finansieringen i den bemärkelsen att de belopp som söktes erhöles från de aktörer som fick motta ansökan. I backspegeln hade det varit en fördel med en något större budget till löner, dels bättre ersättning och dels ytterligare personal. Finansieringen ordnades genom bidrag från de tre aktörer som anges i tabellen nedan. Ett stort tack till finansiärerna. Utan er hade satsningen på naturkollo ej varit möjlig. Tack vare ert stöd har vi påbörjat ett pedagogiskt utvecklingsarbete som kan komma att få stor betydelse på sikt – inte minst om fler tar efter konceptet.

Finansiering

Sparbanken Syd 30 000

Naturskyddsföreningen riks 63 000

Miljövärdsfonden – Region Skåne
60 000

Summa 153 000

Utgifter

Utgifterna framgår av tabellen nedan. Jämfört med ansökningarna kan konstateras att mer pengar har gått till löner och mindre till teknik/materiel. De oförutsedda utgifterna är, sett till hela budgeten, marginella. När det gäller lunch och middag finns det ett val att göra: catering eller personal som ansvarar för maten. Den pedagogiska personalen bör ej belastas med lunch och middag. Budgeten gick ihop eftersom vi rättade munnen efter matsäcken. Kretsen fick värdefull hjälp med löneadministrationen, från länsförbundet. En avgift om 1000 kr betalades för detta. Det är relativt komplicerat att betala ut löner om man ej är van vid detta, vilket ju är det normala för en krets. En realitet är att det ofta löper lång tid mellan att besked ges om bidrag (från en finansiär) och den tidpunkt då rekvirerade medel faktiskt finns på kontot. Därtill väljer en del

bidragsgivare att splitta utbetalningen i två delar, en innan och en efter slutredovisning. Detta leder i sin tur till eftersläpning vad gäller betalning av fakturor och löner. För en liten krets finns normalt inte en ekonomiskt buffert på 150 000 skr.

Slutsatser och rekommendationer

Sammantaget får satsningen på naturkollo anses ha varit framgångsrik och vi rekommenderar kretsar och länsförbundet att ta efter. Bäst vore om riksföreningen arbetade aktivt med att identifiera och utbilda naturpedagoger, etablera konceptet i föreningen och därtill styra resurser till genomförande samt bidra med marknadsföring.

Sindre Magnusson

*Redovisningen i sin helhet finns på:
www.ystad.naturskyddsforeningen.se*

Verksamhetsberättelse 2018

Naturskyddsföreningen i Ystad är en lokalförening inom Naturskyddsföreningen och dess länsförbund, Naturskyddsföreningen i Skåne. Naturskyddsföreningen i Ystad har under året samarbetat med Naturskyddsföreningens lokalkretsar i Simrishamn, Sjöbo, Skurup och Tomelilla (samarrangemang, kretsråd mm). Samverkan med länsförbundet har skett i samband med uppvaktning av länsstyrelsen (ang Ingelstorps naturreservat) och Ejderens dag samt vid test av Naturfalken. Exkursioner, föredrag och bildvisningar har dessutom arrangerats tillsammans med Studieförbundet och Folkuniversitetet (specifikt för Ejderens dag)

Representation

Naturskyddsföreningens i Ystad styrelse 2018: Sindre Magnusson, ordf., Raija Lanås, v. ordf., Bengt Celandér, sekreterare, Börje Nilsson, kassör, Lisbeth Borgström, Margareta Nörregård, Simon Lundin, David Altengård. Suppleanter: Kerstin Svensson, Eva Karlsvärd och Bert Rydhagen.

Revisorer: Kerstin Nilsson, Kerstin Persson. Suppleanter: Birgit Andersson och Katarina Karlsson.

Naturskyddsföreningens i Ystad valberedning har utgjorts av: Olle Ohlsson, Göran Prahl och Christer Salomonsson.

Föreningen var ej representerad på föreningens riks- eller länsstämma, ej heller på föreningens kretsråd.

Föreningen har deltagit på flera möten angående ÖMAS (Kabusa skjutfält Övnings- och miljöanpassad skötselplan). Vid sammankomsterna har representanter för Försvarmakten, Fortifikationsverket, länsstyrelsen och arrendator deltagit. Efter remiss har ett reviderat ÖMAS-dokument antagits. Naturskyddsföreningen har bl a pekat på vikten av nya våtmarker och en satsning på förnygring med lövskog istället för barr.

Årsmöte, styrelsemöten.

Naturskyddsföreningens i Ystad årsmöte hölls den 21 mars 2018. Ledamöter i styrelsen samt ordförande i styrelsen, tillika föreningen, valdes. Efter årsmötet

visade Lisbeth Borgström bilder från föreningens verksamhet och Kerstin Svensson film från Sträntemölla. Naturskyddsföreningen i Ystad har haft nio ordinarie styrelsemöten. Redaktionen för YstadNatur har träffats fem gånger.

Medlemmar

Naturskyddsföreningen i Ystad hade vid 2018 års utgång 586 medlemmar.

Exkursioner, föreläsningar, m.m.

Under 2018 har NFY arrangerat 24 programpunkter var av några av dem samarrangemang med grannkretsar. Generellt har uppslutningen varit god, 5–60 deltagare exkl evenemang, mer på våren och något färre på hösten.

Genomförda programpunkter är som följer: Örnluken, (Sövdesjön), Var är kornsparvarna på vintern (Hammar), Studiebesök i Vattenverket/Nedraby, Vi möter tranorna vid Pulken, Stenshuvuds nationalpark, Gislövs stjärna, Benestads backar, Hagestads Naturreservat, Oxhagen, Hunneröds mosse, Nattfjärilar/Marietorp, Trollsländor i Sövdesjön, Falsterbo Bird Show, Hjortbröl/Baldringe, Svampar i

Snogeholm, Fåglar på sträck söderut/Sandhammaren, Måkläppen, Hur ser det ut under havsytan – söder om Ystad & Sydkusten och Årets bilder. Gästande föreläsare/exkursionsledare har bl.a. varit Linda Birkedal (Sövdesjön/trollsländor), Charlotte Hansson (Hur är det med rovdjuren i Skåne), Patrik Juhlin (Hur ser det ut under havsytan), Åke Andren Sandberg (botanik) och Johan Niss (Marietorp/nattfjärilar). Biologiska mångfaldens dag, Backåkra och aktiviteter i samband med valet ställdes in.

Evenemang

För andra året i rad genomfördes Ejderns dag i Kåseberga (8-9/4) Antalet besökare som deltog aktivt var 1165 vilket är en ökning med 265 jämfört med 2017. Nyheter för i år var test av Naturskyddsföreningens nya artmärke: Naturfalken (i samarbete med rikskansliet) 157 av besökarna gissade rätt på mellan 10 och 50 arter. Olympus hade personal på plats för att lära ut naturfotografering. Naturskyddsföreningen Ystad var huvudarrangör, men i samarbete med Naturskyddsföreningen Skåne såväl som riksföreningen.

forts. nästa sida

Anders Wirdheim var konferencier. 14 fågelrelaterade kortföreläsningar genomfördes: Martin Green, Lunds Universitet, forskare inom ornitologi, Linda Birkedal, ordförande Naturskyddsföreningen Skåne, Eva Lindberg, Naturskyddsföreningens rikskansli, Jens Morin, Naturcentrum och Brutus Östling, en av landets främsta fågelfotografer. Information, praktisk hjälp och Naturfalken fick hjälp av 20-talet volontärer från kretsen, grannkretsar och länsförbundet. Ekonomiskt stöd har kommit från Alvins fågelskyddsfond, Länsstyrelsen i Skåne (LONA), Ystads Turistbyrå och Event in Skåne. Vi har fått tekniksporsring från Elgiganten i Ystad. Kåseberga Fisk har utgjort ett tydligt och engagerat stöd.

Kretsen arrangerade ett sex dagar långt Naturkollo (7-12/8). De 24 deltagarna kom huvudsakligen från sydöstra Skåne och var i åldersspannet 9-13 år. Platsen var Naturskolan Österlen, helt nära Stenshuvuds nationalpark. Att delta var gratis. Med hjälp av fem kunniga och erfarna naturpedagoger (Therese Johansson, Peder Winding, Fia Pellas, Andrea Göök, Isabella Normak) fick deltagarna möjlighet att lära sig massor om fåglar, fladdermöss, grodor, trollsländor, fjärilar och blommor! Naturfalken-märket testades med gott resultat.

Deltagare, föräldrar såväl som ledare var nöjda efter den intensiva veckan. Naturkollot kunde genomföras med ekonomiskt stöd från riksföreningen, Region Skånes miljövårdsfond och Sparbanken syd.

YstadNatur

2018 års utgåva av tidningen YstadNatur har skickats ut till medlemmarna som papperstidning men också spridits via hemsidan och på Facebook. Temat för årets tidning var: Landskap i förändring, med fokus på Ystads kommun som geografiskt område. Extra upplaga har spridits i samband med Ejderns dag. David Altengård har varit redaktör.

Skrivelser

En omfattande genomgång gjordes av riksföreningens förslag till nya verksamhetsriktlinjer. Särskild vikt lades vid faktafrågor som gäller biologisk mångfald, jord- och skogsbruk men även klimatet berördes. Enligt information som nått kretsen såg sig riksföreningen nödgad att skriva om betydande delar av dokumentet och då inte minst med anledning av skrivelsen från vår krets.

Naturskyddsföreningens i Ystad skickade in 5 motioner till Naturskyddsföreningens riksstämma. Dessa motioner hade följande teman: Ekonomiska styrmedel inom skogs- och jordbrukspolitiken, Ökade möjligheter för konsumenterna att gynna en rik natur, Natur, kunskap, vägledning och ledarskap (internutbildning), Intern policy rörande mat på egna sammankomster samt Mobilisering för naturen och biologisk mångfald. Motionerna blev mestadels besvarade eller avslagna.

Kretsen har skickat in synpunkter på en detaljplan och det gäller Södra Hedeskoga där bl a våtmark berörs av exploatering.

Ett kommunalt beslut om att fälla lindar i centrala Ystad (fastigheterna Fritiden 1 och Östra Förstaden 2:1 i Ystads kommun) fick godkänt från Förvaltningsrätten i Malmö. Detta beslut valde kretsen att överklaga till Mark- och miljödomstolen i Växjö. Kretsen förlorade målet (icke enigt beslut) men ärendet har återigen överklagats av kretsen, denna gång till Mark- och miljööverdomstolen. Beslut väntas under 2019.

Föreningen har skriftligen lämnat in synpunkter till Försvarmakten (P7) angående revideringen av Kabusa skjutfält Övnings- och miljöanpassad

skötselplan från 2011. Några av våra synpunkter har inarbetats och dokumentet har antagits.

2017 skickade kretsen in en omfattande skrivelse till Länsstyrelsen med anledning av drastiskt minskade naturvärden inom Ingelstorps naturreservat.

Det handlade om både försumlighet från myndighetens sida såväl som misstänkta överträdelser från markägares sida. Vissa positiva åtgärder har och kommer att vidtas vad gäller våtmarker. Länsstyrelsens bevakning av reservatet har under en period skärpts. Om reservatet som helhet kommer att skötas i enlighet med uppställda mål är emellertid mindre sannolikt då resurser saknas och länsstyrelsens rådighet över den privata marken i reservatet är tydligt begränsad. Länsstyrelsen har meddelat att inköp av marken i nämnda naturreservat ej är prioriterad.

forts. nästa sida

Sammanträden, konferenser m.m.

Margareta Nörregård har varit NFY:s representant i Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tyke å och har deltagit i dess sammanträden. Margareta Nörregård och Bert Rydhagen har deltagit i HUT Skånes vattenmöten, varav ett hölls i Ystad med bl.a. Henrik Uthas och Per Landén, Charlottenlund, som föreläsare. Lisbeth Borgström, Bengt Celandier och Bert Rydhagen deltog i planeringsmöte med våra grannkretsar den 12 november i Tomelilla.

Föreningen har genomfört ett möte på temat: Vårt vatten – kvalitet, hushållning och naturens överlevnad) samt studiebesök (våtmarker, dammar mm) med markägare/lantbrukare i kommunens östra del. Sammanhållande länk för vattenfrågorna har varit Margareta Nörregård.

Vid Ystad kommuns informationsdag för nyinflyttade den 26 nov. fanns också NFY på plats och informerade om sin verksamhet.

Föreningen har deltagit med 3-4 representanter på flera möten med Försvarsmakten, Fortifikationsverket och länsstyrelsen vad gäller Kabusa-

fältet och ÖMAS/bevarandeplan för Natura 2000-området Kabusa.

Kretsen har, tillsammans med Naturskyddsföreningen Skåne, tagit initiativ till uppvaktning av länsstyrelsens naturvårdsenhet. Det huvudsakliga temat var länsstyrelsens skötsel och ansvar för Ingelstorps naturreservat men naturvård berördes även i ett Skåne-perspektiv.

Föreningen har deltagit på en konferens om lagstiftning rörande prospektering och kommunalt veto mm. Platsen var Almedalen och som arrangör stod: Högestad & Christinehof. En panel med representanter från samtliga riksdagspartier deltog.

Erik Rosenblad, hållbarhets-samordnare i Ystads kommun, har besökt ett av föreningens styrelsemöten. Han informerade då om ett samarbete mellan kommunerna i Sydost vad gäller kampen mot invasiva arter. Framtida engagemang från kretsens sida i denna fråga är sannolik.

Kretsens ordförande har genomfört kort lunchföredrag hos Rotary i Ystad. Temat var: Landskap i förändring.

Övrigt naturvårdsarbete

NFY stöder genom medlemskap Kungssörn 72, Hörjelgårdens vänner och Storkprojektet.

Kerstin Svensson är floraväktare och har deltagit i möten om bevakning och skydd för vår flora.

Kurt Ivarsson är kommunornitolog med speciell bevakning av kornsparv och har också deltagit i möten för kommunornitologer.

Tack!

Styrelsen i NFY vill tacka alla som under året bidragit till arbetet för en god miljö i vår kommun. Vi har under året haft fler medlemmar än någonsin och det förpliktar. Ett mål är att få fler att bli aktiva i föreningens arbete. Vi har haft en god uppslutning på exkursioner och möten. Vi tackar för extra bidrag som tillåter oss att t.ex. ge ut vår tidskrift YstadNatur.

Vi vill rikta ett tack till de många frikostiga sponsorer och bidragsgivare som gjort det möjligt att genomföra en omfattande programverksamhet och evenemang. Utöver de som nämnts i texten ovan vill vi också framföra ett tack till Löderups församling för kollekt

till vår verksamhet och till ICA Supermarket och ICA Kvantum för skänkta varukorgar till lotterier. Styrelsen hoppas på fortsatt intresse under kommande år.

För styrelsen i Naturskyddsföreningen i Ystad. Sindre Magnusson ordf.

*Mer omfattande verksamhetsberättelsen finns på:
www.ystad.naturskyddsforeningen.se*

*Naturskyddsföreningen
i Ystad tar tacksamt
emot gåvor till:
bankgiro 199-5844*

Kallelse till kretsstämma

Medlemmarna i Naturskyddsföreningen i Ystad kallas härmed till ordinarie kretsstämma (årsmöte) onsdagen den **20 mars kl. 18.30** i Norreportskolans matsal. Efter mötet bjuder fotografen och filmaren Johan Hammar på en fängslande föreläsning om våra svenska sötvatten. I två år har Johan arbetat med att dokumentera glaciärer, sjöar, älvar, bäckar och våtmarker och det myller av liv som finns vid våra vatten. Arbetet har tagit honom upp i luften och ner under ytan och som åhörare bjuds du på en fascinerande upptäcktsresa från norr till söder. Sällan fotograferade arter och miljöer får liv med Johans engagerande och kunniga berättande. Det kommer också att finnas möjlighet att med ett VR headset uppleva livet under vattenytan utan att bli blöt.

Dagordning

1. Val av ordförande för stämman.
2. Val av sekreterare för stämman.
3. Val av två protokollsjusterare att jämte ordföranden justera protokollet.
4. Fråga om stämmans stadgeenliga utlysande.
5. Styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska berättelse.
6. Revisorernas berättelse.
7. Fastställande av resultat- och balansräkningar.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för föregående års förvaltning.
9. Beslut om antalet styrelsemedlemmar och suppleanter och mandatperioder för dessa.
10. Val av ordförande för kretsen, tillika styrelsen.
11. Val av övriga styrelseledamöter och suppleanter.
12. Ev. fyllnadsval.
13. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.
14. Val av tre ledamöter i valberedningen.
15. Ärenden som väckts genom motion.
16. Övriga frågor. Förslag från stämman för diskussion, ej beslut. Information från styrelsen.
17. Stämmans avslutande.

Fotlisan

Fotvård - Medicinsk, auktoriserad fotterapeut.

Eva Hultberg

Tel 0411-177 50

Jag finns på Lurendrejargränd 1 (bakom Sagahuset).

Handikappvänligt

**VÄLKOMMEN
TILL**

life

**STANS AUKTORISERADE
HÄLSOBUTIK**

STORTORGET 12
YSTAD
Tel 0411/109 69

Mot nya äventyr?

Hos oss får du
lånelöfte inom 24 timmar och
räntefritt handpenningslån i 3 månader!

www.sparbankensyd.se

Sparbanken Syd

FISKE SPORTBODEN

— ALLT INOM FISKE OCH FRITID —

Fiske och Sportboden har satsat ännu mer på friluftslivsprodukter.

Vi säljer Haglöfs, Pinewood, Didriksson, Merrell, Salomon, Viking, Tretorn m. fl.

Hjärtligt Välkomna

Tel. 0411-129 79 Österportstorg 1 YSTAD www.fiskeosportboden.se

Invigning av KfV:s utomhusvoljär. Foto: Bert Rydhagen

Naturkollo Stenshuvud/Kiviks hamn. Foto: Peder Winding

Kabusa skjutfält. Foto: Kerstin Svensson

Nattskärre vilar i trädgårdslandet. Foto: Bert Rydhagen

Nästa nummers tema
Jordbruk

FOTOTÄVLING
Årets fågelbild

Information och regler
ystad.naturskyddsforeningen.se/fototavling

För mer information om
Naturskyddsföreningen i Ystad

Webb: ystad.naturskyddsforeningen.se
E-post: ystad@naturskyddsforeningen.se
Facebook: @snfystad1

Naturskyddsföreningen
Ystad